

UNITE TO → END TB

Wereld Tuberculose Dag – 24 maart 2019 Tuberculose, vergeten maar nog niet verdwenen

De Duitse arts Robert Koch ontdekte op 24 maart 1882 dat tuberculose veroorzaakt wordt door een bacterie. Op 24 maart is het Wereld Tuberculose Dag om even stil te staan bij deze infectieziekte, zowel op wereldvlak als dichterbij huis in Vlaanderen en België. Tuberculose is helaas geen verdwenen ziekte. Veel mensen denken dat het een ziekte uit vervlogen tijden is, maar ze komt nog dagelijks in België voor. De ziekte komt wel veel minder voor dan vroeger en de cijfers zijn nog altijd dalende. België maakt deel uit van de landen waar tuberculose weinig voorkomt, met minder dan 10 gevallen per 100.000 inwoners per jaar.

De meest recente cijfers bij ons

In België bereikten we in 2017 een incidentie van 8,6/100.000 (nieuwe patiënten per honderdduizend inwoners per jaar) met 972 meldingen. Dit is licht gedaald in vergelijking met het jaar ervoor (2016) en hetzelfde als in 2014 toen we de laagste incidentie ooit bereikten.

De voorlopige cijfers van 2018 (dubbele tellingen en gewijzigde diagnoses moeten nog verwijderd worden) stijgen waarschijnlijk licht maar grote stijgingen zijn uitgesloten.

De trend over meerdere jaren heen blijft wel duidelijk dalende. De snelheid van daling zou echter hoger moeten zijn om de doelstellingen van de Wereldgezondheidsorganisatie te bereiken. Die mikt op een incidentie tegen 2030 die 80% lager is dan in 2015.

In Vlaanderen waren er 386 meldingen van tuberculose in 2017 (in vergelijking met 440 het jaar ervoor) wat een incidentie geeft van 5,9 per 100.000. De incidentie in Wallonië was iets hoger (7,1 per 100.000) met 255 meldingen. Brussel Hoofdstad had met een kleine daling tot 27,8/100.000 een veel hogere incidentie, iets dat we zien in alle West-Europese grote steden.

Multidrugresistentie (MDR) onder de Vlaamse patiënten is beperkt en relatief stabiel door de jaren heen. In 2017 was dit duidelijk lager met slechts 2 patiënten (of 0,7 % van de nieuwe meldingen). Iedere patiënt met een multiresistente tuberculose blijft een bezorgdheid die extra aandacht verdient. Op wereldvlak vormt deze resistentie een enorme uitdaging.

Enkele feiten over tuberculose

- Tuberculose wordt normaal overgebracht via de lucht
- De tuberculosebacterie tast in de meeste gevallen de longen aan, maar kan ook andere organen raken
- Tuberculose is sterk gelinkt aan armoede en sociale uitsluiting
- Tuberculose valt te genezen en kan voorkomen worden. Toch waren er in 2017 wereldwijd nog 10 miljoen zieken en blijft tuberculose op wereldschaal de dodelijkste infectieziekte met 1.6 miljoen doden in 2017. Een gebrek aan toegang tot goede diagnose en behandeling zijn oorzaken.
- Het is dus een wereldwijde ziekte, die eind 19e eeuw één derde van de Europeanen aantastte en sindsdien nooit is weg geweest.
- In Europa zijn de cijfers dalende in de meeste landen, zoals in Vlaanderen en België. Maar de jaarlijkse daling is te traag om eliminatie tegen 2050 te verzekeren in Europese lage incidentielanden.
- Het European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) en de World Health Organization (WHO) Regional Office for Europe benadrukken dat er **“geen systematische associatie is tussen migratie en de transmissie van tuberculose, dat tuberculose niet makkelijk overdraagbaar is, dat contacten beperkt zijn en dat er een laag risico is dat migranten de ziekte aan de ontvangende bevolking overdragen”**.

De tijd dringt voor een tuberculosevrije wereld

Het wordt hoog tijd dat de mensheid afrekent met deze geneesbare ziekte die iedere dag nog steeds 4.500 doden veroorzaakt wereldwijd. De doelstelling van de Wereldgezondheidsorganisatie is om er tegen 2050 voor te zorgen dat tuberculose geen belangrijke bedreiging meer is voor de volksgezondheid.

Tuberculose vormt nog steeds een probleem van algemene volksgezondheid in ons land. Het behoud van een controleprogramma met voldoende mensen en middelen, aangevuld met nieuwe inzichten en technieken uit de meest recente wetenschap, is dan ook nodig om de ziekte verder onder controle te krijgen en uiteindelijk volledig van de kaart te vegen. Internationaal samenwerken, investeren in onderzoek, behouden van kennis en waakzaamheid, aangevuld met het resoluut aanpakken van armoede en ongelijkheid zijn hiervoor onontbeerlijk (*European Respiratory Society – World Health Organization*).

Vlaams minister voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeurzen: *“Doordat tuberculose in België steeds minder voorkomt, dreigt echter de kennis over de aandoening, tuberculosediagnostiek en de behandeling bij medici en paramedici te verminderen. Daarom blijven wij investeren in deskundigheidsbevordering bij medici en paramedici, onder andere door e-learning programma’s te ontwikkelen, te verbeteren en te promoten.”*

Over het Agentschap Zorg en Gezondheid en de VRGT

In Vlaanderen is het **Agentschap Zorg en Gezondheid** verantwoordelijk voor tuberculosebestrijding. Zorg en Gezondheid werkt hiervoor samen met de **Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheid en Tuberculosebestrijding (VRGT)**.

Elk geval van tuberculose dient verplicht gemeld te worden aan de artsen infectieziektebestrijding van de Afdeling Preventie van Zorg en Gezondheid. Samen met hun verpleegkundigen infectieziektebestrijding coördineren zij het bron- en contactonderzoek rond elk besmettelijk geval om zo verdere besmettingen te voorkomen.

www.zorg-en-gezondheid.be

Als partnerorganisatie met een beheersovereenkomst met Vlaanderen biedt de VRGT laagdrempelige dienstverlening aan en organiseert ze de screening van risicogroepen. Wat alsmear belangrijker wordt is de vorming en voorlichting van paramedici en van intermediairs die werken met risicogroepen. De supervisie, begeleiding en motivatie van mensen onder behandeling is een andere belangrijker pijler.

www.vrgt.be

Perscontact: **Dr. Wouter Arrazola de Oñate**, medisch directeur VRGT
tel: 0476 375 021 - e-mail: wouter@vrgt.be
Joris Moonens, woordvoerder Zorg en Gezondheid
tel: 0490 654 640 - e-mail: joris.moonens@zorg-en-gezondheid.be